

شماره ۱۹۳۹ ق

تاریخ ۱۳۸۱/۱/۱

پیوست

جمهوری اسلامی ایران
مجلس شورای اسلامی
دفتر رئیس

ارجال

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت: ۱۱۰۳۰۱۱۰۷۱۱۰۳۰۱۱۰۳۰۱۱۰۳۰
تاریخ ثبت: ۱۹۳۹/۱/۱
اقدام کننده: [نام نامشخص]
محل: [نام نامشخص]

شورای محترم نگهبان

عطف به نامه شماره ۸۰/۲۱/۳۰۳۰ مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۱۸ و پیرو نامه شماره ۱۵۹۰ - ق مورخ ۱۳۸۰/۱۰/۵ در خصوص طرح تشکیل هیأت منصفه که در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ ۱۳۸۱/۱/۱۸ مجلس شورای اسلامی با اصلاحاتی به تصویب رسیده است در اجرای اصل نود و چهارم (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران جهت بررسی و اظهار نظر آن شورای محترم به پیوست ارسال می گردد.

مهدی کروبی

رئیس مجلس شورای اسلامی

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۱۹۳۹

شماره

تاریخ ۱۹ / ۱ / ۱۳۵۹

پست

بیت

ورود به دبیرخانه شورای نگهبان

شماره ثبت : ۱۰۱۴ / ۱۱ / ۸۱ صبح

تاریخ ثبت : ۱۹ / ۱ / ۸۱ عصر

اقدام کننده :

طرح هیأت منصفه

ماده ۱ - به جرائم موضوع اصل یکصد و شصت و هشتم (۱۶۸) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران با حضور هیأت منصفه موضوع این قانون به شرح ذیل رسیدگی می گردد.

تبصره - دادگاههای خاص از اطلاق این ماده مستثنی هستند.

ماده ۲ - اعضای هیأت منصفه از بین اصناف و گروههای مختلف اجتماعی نظیر روحانیون، اساتید دانشگاه، دانشجویان، پزشکان، مهندسان، کارگران، کشاورزان، نویسندگان، روزنامه نگاران، معلمان، وکلای دادگستری، کارمندان، هنرمندان، پیشه‌وران و تجار برای مدت چهار سال انتخاب می گردند.

ماده ۳ - اعضای هیأت منصفه در هر استان زیر نظر هیأتی به ریاست رئیس شورای اسلامی استان و عضویت رئیس شورای اسلامی مرکز استان و رئیس کل دادگستری استان به ترتیب زیر تعیین خواهند شد:

شورای فوق‌الذکر پس از اعلام عمومی و جمع‌آوری تقاضاهای داوطلبان عضویت در هیأت منصفه نمایندگان اصلی و علی‌البدل هر صنف یا گروه اجتماعی را به قید قرعه و به صورت علنی تعیین خواهد کرد.

در صورت فوت، استعفاء یا فقدان شرایط تعیین شده در این قانون برای هر یک از اعضاء اصلی یکی از اعضاء علی‌البدل به ترتیب جایگزین وی خواهد شد.

تبصره ۱ - در غیاب رئیس شورای اسلامی استان، رئیس شورای اسلامی مرکز استان مسؤولیت آن را بر عهده خواهد گرفت و یکی دیگر از اعضای شورای اسلامی مرکز استان به

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۱۹۳۹ - ق

تاریخ ۱۹ / ۱ / ۱۳۸۱

پست

بیت‌نامی

انتخاب آن شورا به عضویت هیأت در خواهد آمد.

تبصره ۲ - پس از تعیین اعضای هیأت منصفه هر استان، رئیس هیأت مذکور در این ماده ظرف دو هفته از کلیه آنها برای تشکیل جلسه دعوت به عمل خواهد آورد. جلسه با حضور تعداد نصف به علاوه یک اعضاء رسمیت خواهد یافت. اعضاء هیأت منصفه از بین خود یک نفر را به عنوان دبیر هیأت منصفه برای مدت دو سال انتخاب خواهند کرد. دبیر مسئولیت اداره دبیرخانه را به عهده خواهد داشت. در صورتی که در اولین بار جلسه هیأت منصفه به حد نصاب نرسد برای بار دوم ظرف دو هفته از تاریخ جلسه اول رئیس هیأت مذکور در این ماده اعضاء هیأت منصفه را مجدداً دعوت خواهد کرد و در صورت حضور یک سوم اعضاء جلسه رسمیت می‌یابد. در صورتی که بار دوم نیز جلسه به رسمیت نرسد هیأت مذکور در این ماده ظرف دو هفته تشکیل جلسه داده و دبیر هیأت منصفه را تعیین خواهد کرد. حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره مسئولیت دبیر هیأت منصفه دبیر جدید به روش فوق‌الذکر انتخاب خواهد شد.

تبصره ۳ - در صورتی که یک ماه پس از ابلاغ آئین‌نامه اجرایی، هیأت مذکور تشکیل نشد، شورای اسلامی مرکز استان وظیفه قرعه‌کشی را بر عهده خواهد گرفت.

ماده ۴ - اعضاء هیأت منصفه باید دارای شرایط زیر باشند:

- ۱ - تابعیت جمهوری اسلامی ایران.
- ۲ - مسلمان بودن.
- ۳ - التزام عملی به قانون اساسی.
- ۴ - حداقل سی سال سن.
- ۵ - عدم محرومیت از فعالیتهای اجتماعی.
- ۶ - داشتن حداقل مدرک دیپلم متوسطه یا معادل آن در علوم حوزوی.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۱۹۳۹ - ۶

تاریخ ۱۳۸۶ / ۱ / ۱۹

پست

پیشنهاد

ماده ۵ - تعداد اعضاء هیأت منصفه در استان تهران پانصد نفر و در استانهای با جمعیت بیش از یک میلیون نفر دویست و پنجاه نفر و در استانهای با جمعیت کمتر از یک میلیون نفر، یکصد و پنجاه نفر می باشد.

تبصره ۱ - پس از تعیین دوسوم اعضاء، هیأت منصفه رسمیت می یابد.

تبصره ۲ - شورای مذکور در ماده (۳) حداقل سه ماه قبل از پایان دوره هیأت منصفه برای انتخاب هیأت منصفه جدید اقدام خواهد کرد. ترتیب انجام امور باید به نحوی باشد که حداقل یک ماه قبل از اتمام دوره هیأت منصفه، اعضاء هیأت منصفه بعدی مشخص شده باشند.

ماده ۶ - هیأت منصفه هر محکمه براساس قرعه در تهران بیست و یک نفر و در سایر مراکز استانها چهارده نفر انتخاب می شوند. دبیر هیأت منصفه ده روز قبل از زمان برگزاری دادگاه با دعوت از نمایندگان دادگستری و شورای شهر مرکز استان و وکیل یا نماینده متهم و شاکی قرعه کشی را انجام می دهد. حضور نمایندگان دادگستری و شورای شهر در مراسم قرعه کشی الزامی است.

تبصره ۱ - در ترکیب هیأت منصفه هر محکمه از یک صنف یا گروه اجتماعی نباید بیش از دو نفر از طریق قرعه کشی انتخاب شوند.

تبصره ۲ - در صورتی که به تشخیص دادگاه رسیدگی به اتهام فوریت داشته باشد و امکان رسیدگی نیز فراهم باشد، رعایت ده روز مذکور در این ماده الزامی نیست.

ماده ۷ - در تهران دادگاه با حضور حداقل یازده نفر و در استانها با حضور نه نفر از اعضاء هیأت منصفه تشکیل شده و رسمیت خواهد یافت. ملاک تصمیم گیری هیأت منصفه

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۱۹۳۹ - ۱۹۳۹

تاریخ ۱۹ / ۱ / ۱۳۸۱

پست

بیت‌المال

آراء اکثریت حاضران خواهد بود.

اعضاء هیات منصفه موظفند تا پایان جلسات دادگاهها حضور داشته باشند.

ماده ۸ - دبیرخانه هیات منصفه زیر نظر هیات منصفه انجام وظیفه می‌کند و بودجه آن از محل کمکهای اهدایی تأمین خواهد شد.

ماده ۹ - چنانچه هر یک از اعضای هیات منصفه بدون عذر موجه در چهار جلسه متوالی یا شش جلسه متناوب در دادگاه حاضر نشوند و یا به همین ترتیب از شرکت در اتخاذ تصمیمات خودداری کنند با حکم همان دادگاه به دو سال محرومیت از عضویت در هیات منصفه محکوم می‌شوند.

تبصره - هر یک از اعضای هیات منصفه که با عذر موجه نتواند در جلسه دادگاه حاضر شود موظف است دو روز قبل از جلسه دادرسی، مراتب معذوریت خود را به طور کتبی و مستدل به استحضار دادگاه برساند. در صورتی که سبب عذر بعداً حادث گردد باید در اولین فرصت ممکن مراتب به اطلاع دادگاه رسانده شود. در غیر این صورت عذر وی غیر موجه محسوب می‌گردد. عذر موجه در قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب - در امور کیفری - مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی احصاء شده است.

ماده ۱۰ - اعضای هیات منصفه بعد از انتخاب در جلسه‌ای در برابر قرآن کریم به خداوند متعال سوگند یاد می‌کنند که بدون در نظر گرفتن گرایشهای شخصی، گروهی و بسا رعایت صداقت، تقوی و امانت‌داری در راه احقاق حق و ابطال باطل انجام وظیفه کنند.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

شماره ۱۹۳۹
تاریخ ۱۳۸۱ / ۱ / ۱۹
پست

بیتسالی

ماده ۱۱ - رد صلاحیت اعضاء هیأت منصفه مطابق قانون آئین دادرسی دادگاههای عمومی و انقلاب در امور کیفری مصوب ۱۳۷۸/۶/۲۸ کمیسیون قضائی و حقوقی مجلس شورای اسلامی همانند رد صلاحیت قضات خواهد بود.

ماده ۱۲ - هرگاه در حین محاکمه، اعضای هیأت منصفه سؤالی داشته باشند مراتب را کتباً جهت طرح، تسلیم رئیس دادگاه می کنند.

ماده ۱۳ - بعد از اعلام ختم دادرسی، بلافاصله هیأت منصفه وارد شور می شود و درباره دو پرسش ذیل به طور جداگانه و بارای مخفی تصمیم می گیرد که:

۱ - متهم، مجرم است یا خیر؟

۲ - در صورت مجرم بودن، آیا مستحق تخفیف است یا خیر؟

تبصره ۱ - در صورت عدم حصول اکثریت مذکور در ماده (۷) و برابری آراء، هیأت منصفه موظف است در مورد پرسش اول رای به برائت و در مورد پرسش دوم رای بزر استحقاق مجرم به تخفیف در مجازات دهد. یکی از اعضای هیأت منصفه تصمیم هیأت را در جلسه قرائت می کند و بعد از امضای اعضاء نسخه ای از آن را به رئیس دادگاه تقدیم می کند.

تبصره ۲ - پس از اعلام نظر هیأت منصفه دادگاه در خصوص مجرمیت یا برائت متهم اتخاذ تصمیم نموده و طبق قانون مبادرت به صدور رای می نماید.

تبصره ۳ - در صورتی که تصمیم هیأت منصفه بر مجرمیت باشد دادگاه می تواند پس از رسیدگی رای بر برائت صادر کند.

تبصره ۴ - در صورتی که رای دادگاه مبنی بر مجرمیت باشد، رای صادره طبق مقررات قانونی قابل تجدیدنظرخواهی است.

جمهوری اسلامی ایران

مجلس شورای اسلامی

دفتر رئیس

بتعمین

شماره ۱۹۳۹ - ۶
تاریخ ۱۹ / ۱ / ۱۳۱۹
پست

ماده ۱۴ - با تصویب این قانون کلیه قوانین مغایر ملغی می گردد.

ماده ۱۵ - آئین نامه اجرایی این قانون از زمان تصویب و ظرف مدت سه ماه به وسیله وزارتخانه های دادگستری، کشور و فرهنگ و ارشاد اسلامی تهیه و به تصویب هیأت وزیران می رسد.

طرح فوق مشتمل بر پانزده ماده و سیزده تبصره در جلسه علنی روز یکشنبه مورخ هجدهم فروردین ماه یکهزار و سیصد و هشتاد و یک به تصویب مجلس شورای اسلامی رسیده است.

مهدی کروی
رئیس مجلس شورای اسلامی